

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв

Кафедра дошкільної та початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
проф. Котелянець Н.В.
«19» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мистецьке рукоділля

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: _____ перший (бакалаврський) _____

Галузь знань: _____ 01 Освіта/Педагогіка _____
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: _____ 012 Дошкільна освіта _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма _____ Дошкільна освіта _____
(назва)

Форма навчання _____ денна, заочна _____
(денна, заочна.)

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Мистецьке рукоділля»
(назва навчальної дисципліни)
розроблена на основі освітньо-професійної програми Дошкільна освіта
(назва ОПП)
навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня
бакалавр за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
(шифр і назва спеціальності)

Розробники: Котелянець Н. В. професор кафедри дошкільної та початкової освіти,
доктор пед наук, професор

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти

Протокол від «19» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти

_____ Котелянець Н.В. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Мистецьке рукоділля» для студентів спеціальності Дошкільна освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2024. – 19 с.

© Котелянець Н.В., 2024 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна/ за вибором <i>нормативна</i>	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ - _____ (назва)	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта (шифр і назва)	Рік підготовки	
		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 135		Семестр	
		3 – й, 4-й	3 – й, 4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	Освітня програма: 012 Дошкільна освіта (шифр і назва)	8 год.	6 год
		Практичні, семінарські	
	42 год.	6 год	
	Лабораторні		
	- год.	- год.	
	Самостійна робота		
	85 год.	123 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	-год.		
	Вид контролю:		
залік	залік		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: створити умови для розвитку самореалізації творчої особистості вихователя, який здатних до організації та проведення занять з художньої праці в закладах дошкільної освіти; до створення умов для гармонійного художньо-естетичного розвитку особистості дитини дошкільного віку; оволодіння студентами технологією обробки різних матеріалів, способами конструювання та художньо-декоративного оформлення виробів; методикою навчання художньої праці дітей дошкільного віку.

Завдання:

- засвоєння студентами технологічних прийомів обробки різних матеріалів;
- озброєння студентів необхідними практичними вміннями й навичками виготовлення та художнього оформлення виробів;

- розвиток художнього сприйняття: вміння відчувати колір, форму, усвідомлювати емоційну виразність об'єкту, здійснювати відбір засобів, що дозволяють передавати його образний зміст;

- застосування набутих знань, вмінь і навичок при виконанні творчих завдань;

- оволодіння методикою навчання художньої праці дітей дошкільного віку;

- виховання у студентів активності, самостійності, прагнення до творчості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>КЗ – 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	<p>СК -1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>СК -2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>СК-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>СК-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p> <p>СК-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.</p> <p>СК-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН -1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН -3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН –5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН – 6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН – 7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН – 8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПРН – 10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН – 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН – 18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складовими освітнього компонента «Мистецьке рукоділля» є дві взаємопов'язані частини: теоретична і практична.

Теоретична частина спрямована на вивчення наукових та методичних основ художньо продуктивної діяльності дітей дошкільного віку; обґрунтування змісту, структури і форм організації освітнього процесу в ЗДО; створення умов для гармонійного художньо-естетичного розвитку особистості дитини дошкільного віку.

Мета практичної частини: озброїти майбутніх вихователів технологічними прийомами обробки різних матеріалів; практичними вміннями й навичками виготовлення та художнього оформлення виробів.

Розділ 1. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці в ЗДО

Тема 1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку

Психолого-педагогічні основи художньої праці. Аналіз змісту Базового компонента та програм дошкільної освіти щодо визначення основних підходів до розвитку дитини дошкільного віку в художньо-продуктивній праці. Значення художньої праці для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.

Тема 2. Психолого – педагогічні умови художньо – конструктивної діяльності дітей дошкільного віку

Художня праця як засіб формування творчої особистості дитини. Розвиток психічних процесів дитини засобами художньої праці. Сприймання як основа занять дітей художньо-конструювальною діяльністю. Розвиток сенсомоторики та координації рухів дитини у процесі занять художньою працею.

Тема 3. Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)

Принципи організації роботи з дошкільниками у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну). Форми організації навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну. Методи навчання дошкільників художньої праці та основи дизайну. Роль вправ і творчих завдань у навчанні дошкільників художньої праці. Аналіз дитячих робіт з художньої праці.

Тема 4. Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у закладі дошкільної освіти.

Зміст і структура занять з художньої праці у ЗДО. Організація художньої праці дітей поза заняттями. Планування роботи з художньої праці. Інструменти для проведення роботи з художньої праці та безпека поведінки з ними. Організація предметно-розвивального середовища для художньої праці та дитячого дизайну у ЗДО.

Розділ 2. Технології роботи з папером і картоном.

Тема 1. Згинання і складання паперу. Орігамі.

Короткі відомості про виробництво і застосування паперу, картону, їх види та властивості. Конструктивні і декоративні особливості паперу і картону. Інструменти і приладдя. Техніка безпеки та санітарно-гігієнічні вимоги. Згинання і складання паперу. Поняття про оригамі. Історія оригамі. Методика виготовлення оригамі в різних вікових групах.

Тема 2. Розмічання та вимірювання в процесі обробки паперу та картону. Аплікація з паперу.

Вимірювання і розмічання за допомогою лінійки, кутника, циркуля. Методика навчання дітей прийомом розмічання за шаблоном, трафаретом Аплікація як зображувальний засіб. Види аплікаційних робіт. Матеріали для виготовлення аплікації. Послідовність виготовлення аплікації. Методика навчання дітей створенню мозаїчних, декоративних, предметних, сюжетних аплікацій.

Тема 3. Різання паперу й картону. Витинанки.

Різання як виробнича операція. Інструменти і пристрої для різання. Правила безпечної праці при різанні. Витинанки як вид народного декоративно – ужиткового мистецтва. Види витинанок. Методика навчання дітей прийомом різання паперу та симетричного вирізування.

Тема 4. Плетіння й скручування смужок паперу. Квілінг.

Технологія плетіння й скручування смужок паперу. Особливості техніки квілінг. Матеріали, обладнання та прийоми роботи для заняттями квілінгом. Використання прийомів квілінгу в роботі зі старшими дошкільниками.

Розділ 3. Технології роботи з природним, пластичним та викидним матеріалом.

Тема 1. Робота з природним матеріалом. Аплікація з природного матеріалу.

Види природних матеріалів, їх специфічні особливості. Природоохорона заготівля природних матеріалів, зберігання та підготовка до роботи. Техніка створення орнаментних і сюжетних композицій з листя, трав і квітів. Аплікація з природного матеріалу. Методика навчання дітей створенню аплікаційних композицій та об'ємних виробів з природного матеріалу.

Тема 2. Робота з природним матеріалом. Лісова скульптура.

Виготовлення об'ємних виробів з природного матеріалу. Способи поєднання деталей при створенні фігурок.

Тема 3. Робота з пластичними матеріалами.

Властивості пластичних матеріалів. Інструменти та пристосування для роботи з пластиліном. Прийоми ліплення. Методика навчання дітей виготовленню плоских і об'ємних виробів з пластичних матеріалів.

Тема 4. Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше

Ознайомлення з технікою пап'є – маше. Способи виготовлення виробу способом пап'є – маше. Інструменти та пристосування для виготовлення виробу технікою пап'є – маше. Методика навчання дітей виготовленню виробів способом пап'є - маше.

Тема 5. Виготовлення виробів із штучних та викидних матеріалів.

Штучні матеріали, їх властивості. Інструменти та пристосування для обробки штучних матеріалів. Методика навчання дітей обробці штучних матеріалів. Виготовлення виробів із штучних та викидних матеріалів.

Розділ 4. Технології роботи з тканиною та волокнистими матеріалами

Тема 1. Робота з нитками та волокнистими матеріалами. Аплікація з ниток.

Виробництво текстильних матеріалів, їх види та застосування. Пряжа й нитки. Класифікація ниток. Методика ознайомлення дітей з волокнами, їх видами. Аплікація з ниток.

Тема 2. Виготовлення ляльки – мотанки з ниток.

Лялька, як дитяча іграшка й оберіг родини. Різновиди мотанок. Особливості будови ляльки – мотанки. Методика навчання дітей виготовленню ляльки – мотанки.

Тема 3. Робота з тканиною та текстильними матеріалами

Види тканин та властивості тканин. Інструменти та приладдя для роботи з тканиною. Аплікація з тканини.

Тема 4. Розмітка й розкроювання виробів з тканини. Пошиття м'яких іграшок.

Швейні вироби. Розмітка й розкроювання тканин. Методика навчання дітей розкроюванню тканини. Пошиття м'яких іграшок.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1/Модуль 1. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці в ЗДО												
Тема 1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Психолого – педагогічні умови художньо – конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	8	2	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	9	2	2	-	-	5	10	2	-	-	-	8
Тема 4. Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у закладі дошкільної освіти	10	2	2			6	8	2				6
Разом за Розділом 1	35	8	8	-	-	19	32	6				26
Розділ 2/Модуль 2. Технології роботи з папером і картоном												
Тема 1. Згинання і складання паперу. Орігамі.	6	-	2			4	8	-				8
Тема 2. Розмічання та вимірювання в процесі обробки паперу та картону. Аплікація з паперу.	8	-	4			4	10	-	2			8
Тема 3. Різання паперу й картону. Витинанки.	6		2			4	8					8
Тема 4. Плетіння й скручування смужок	6	-	2			4	8	-				8

паперу. Квілінг.												
Разом за Розділом 2	26	-	10			16	34		2			32
Розділ 3 /Модуль 3. Технології роботи з природним, пластичним та викидним матеріалом												
Тема 1. Робота з природним матеріалом. Аплікація природного матеріалу.	7		2			5	10		2			8
Тема 2. Робота з природним матеріалом Лісова скульптура.	7		2			5	8					8
Тема 3. Робота з пластичними матеріалами.	9		4			5	10		2			8
Тема 4. Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше.	10		4			6	8					8
Тема 5. Виготовлення виробів із штучних та викидних матеріалів.	7		2			5	8					8
Разом за Розділом 3.	40		14			26	44		4			40
Розділ 4/Модуль 4. Технології роботи з тканиною та волокнистими матеріалами												
Тема 1. Робота з нитками та волокнистими матеріалами. Аплікація з ниток.	7		2			5	5					5
Тема 2. Виготовлення ляльки – мотанки з ниток.	8		2			6	5					5
Тема 3. Робота з тканиною та текстильними матеріалами. Аплікація з тканини.	7		2			5	5					5
Тема 4. Розмітка й розкроювання виробів з тканини. Пошиття м'яких іграшок.	12		4			8	10		2			8
Разом за Розділом 4.	34		10			24	25		2			23
Усього годин	135	8	42	-	-	85	135	6	8			121

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	2
2	Психолого – педагогічні умови художньо – конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	2
3	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	2
4	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у закладі дошкільної освіти	2
	Разом	8

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	2
2	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	2
3	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у закладі дошкільної освіти	2
	Разом	6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	2
2	Психолого – педагогічні умови художньо – конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	2
3	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	2
4	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну в закладі дошкільної освіти	2
5	Робота з папером і картоном. Згинання і складання паперу. Оригамі.	2
6	Розмічання та вимірювання в процесі обробки паперу та картону. Аплікація (мозаїчна, з геометричних фігур, предметна, орнаментальна)	4
7	Ажурне вирізування. Витинанки.	2
8	Плетіння й скручування смужок паперу. Квілінг	2
9	Робота з природним матеріалом. Аплікація з природного матеріалу.	2
10	Робота з природним матеріалом Лісова скульптура.	2
11	Робота з пластичними матеріалами.	4
12	Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше.	4
13	Виготовлення виробів із штучних та викидних матеріалів.	2
14	Робота з нитками та волокнистими матеріалами. Аплікація з ниток.	2
15	Виготовлення ляльки – мотанки з ниток.	2

16	Робота з тканиною та текстильними матеріалами. Аплікація з тканини.	2
17	Розмітка й розкроювання виробів з тканини. Пошиття м'яких іграшок.	4
	Разом	42

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розмічання та вимірювання в процесі обробки паперу та картону. Аплікація (мозаїчна, з геометричних фігур, предметна, орнаментальна)	2
2	Робота з природним матеріалом. Аплікація з природного матеріалу	2
3	Робота з пластичними матеріалами	2
4	Розмітка й розкроювання виробів з тканини. Пошиття м'яких іграшок.	2
	Разом	8

4.3. Теми лабораторних занять (не передбачено)

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	4
2	Психолого – педагогічні умови художньо – конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	4
3	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	5
4	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну в закладі дошкільної освіти	6
5	Робота з папером і картоном. Згинання і складання паперу. Оригамі.	4
6	Розмічання та вимірювання в процесі обробки паперу та картону. Аплікація (мозаїчна, з геометричних фігур, предметна, орнаментальна)	4
7	Ажурне вирізування. Витинанки.	4
8	Плетіння й скручування смужок паперу. Квілінг	4
9	Робота з природним матеріалом. Аплікація з природного матеріалу	5
10	Робота з природним матеріалом Лісова скульптура.	5
11	Робота з пластичними матеріалами	5
12	Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше.	6
13	Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше.	5
14	Робота з нитками та волокнистими матеріалами. Аплікація з ниток	5
15	Виготовлення ляльки – мотанки з ниток.	6
16	Робота з тканиною та текстильними матеріалами. Аплікація з тканини	5
17	Розмітка й розкроювання виробів з тканини. Пошиття м'яких іграшок.	8
	Разом	85

4.4.2 заочна форма навчання

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	6
2	Психолого – педагогічні умови художньо – конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	6
3	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	8
4	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну в закладі дошкільної освіти	6
5	Робота з папером і картоном. Згинання і складання паперу. Оригамі.	8
6	Розмічання та вимірювання в процесі обробки паперу та картону. Аплікація (мозаїчна, з геометричних фігур, предметна, орнаментальна)	8
7	Ажурне вирізування. Витинанки.	8
8	Плетіння й скручування смужок паперу. Квілінг	8
9	Робота з природним матеріалом. Аплікація з природного матеріалу	8
10	Робота з природним матеріалом Лісова скульптура.	8
11	Робота з пластичними матеріалами	8
12	Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше.	8
13	Виготовлення виробів в техніці пап'є – маше.	8
14	Робота з нитками та волокнистими матеріалами. Аплікація з ниток	5
15	Виготовлення ляльки – мотанки з ниток.	5
16	Робота з тканиною та текстильними матеріалами. Аплікація з тканини	5
17	Розмітка й розкрюювання виробів з тканини. Пошиття м'яких іграшок.	8
	Разом	121

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (не передбачено)

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Мистецьке рукоділля» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання й мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (ілюстрація, демонстрація прийомів роботи, презентація, майстер-клас);
- практичні методи (вправи, творчий проєкт частково-пошуковий метод, навчально-творча робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Можливість практикувати свої теоретичні знання, бути в ролі вчителя сприяє формуванню гнучких навичок (soft skills): здобувач може відчути свої сильні та слабкі сторони, почути думку одногрупників, щодо своєї професійної майстерності тощо.

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання. Якщо студент із поважних причин пропустив заняття, для відпрацювання матеріалу йому пропонується виконання практичного завдання та проводиться усне опитування щодо вивченої теми.

Підсумкова оцінка з дисципліни формується із загальної кількості набраних балів за результатами поточного контролю. Перевірка рівня засвоєння знань (поточний та підсумковий тестовий контроль) за вибором викладача може здійснюватися шляхом комп'ютерного або письмового тестування та підготовки творчого завдання.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

Сумарний бал – 100 балів

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ СТУДЕНТА. Студент має право самостійно опрацювати будь-яку тему навчальної дисципліни шляхом інформальної освіти (прослуховування вебінарів, проходження курсів на різних освітянських платформах) за умови отримання сертифікату та участі в обговоренні окремих питань теми на заняттях.

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної й заочної форм навчання, регламентується робочим навчальним планом. Зміст самостійної роботи студента визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався під час аудиторних навчальних занять.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Використовуються такі методи контролю: усне опитування, виступ на практичних заняттях (з повідомленням, доповіддю, рефератом, участь у дискусії); письмове опитування; тестування знань студентів з певної теми, змістового модуля; індивідуальна співбесіда; залік; оцінювання творчих робіт.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань практичного заняття; якість та творчий підхід у виконанні практичних робіт, результати тестування.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Вимоги сучасного суспільства щодо формування творчої особистості.
2. Яку структуру має освітня лінія "Дитина у світі культури" Базового компонента дошкільної освіти в Україні? Схарактеризуйте кожну з її змістових частин щодо можливості розвитку дитини в художньо-продуктивній діяльності.
3. Як Ви розумієте слова В. Сухомлинського про те, що "завдяки праці людина пізнає навколишній світ"? Аргументуйте свою думку щодо занять дитини художньою працею.
4. Що таке культурна компетентність? Яким чином її сутність розглянуто в змісті Базового компонента дошкільної освіти в Україні? Яким чином заняття дітей художньою працею сприяють набуттю дитиною культурної компетентності у період дошкільного дитинства?
5. Розкрийте роль мистецтва у формуванні художньо-продуктивної компетенції дитини дошкільного віку.
6. Розкрийте потенціал занять дітей художньою працею щодо їхнього розумового розвитку.
7. Яким чином заняття дітей художньою працею сприяють формуванню в дітей таких моральних якостей, як самостійність, відповідальність, працелюбність?
8. Формуванню яких базових якостей особистості (див. у програмі розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі") сприяють заняття дітей художньо-продуктивною діяльністю? Аргументуйте свою думку.
9. Наведіть приклад творчого завдання, яке вихователь може використати у процесі занять дітей художньою працею, яке спонукало б дитину до пошуку нового образу у створенні виробу.
10. Розкрийте поняття "сенсомоторний розвиток", схарактеризуйте його складові.
11. Які види аналізаторів існують? Яку роль вони відіграють у сприйманні об'єктів, предметів та явищ навколишнього?
12. Схарактеризуйте етапи розвитку сприймання. 4. Якими особливостями характеризується механізм сприймання навколишнього дітьми старшого дошкільного віку?
13. Які види уваги визначаються за участю волі? Розкрийте особливості розвитку обох видів уваги у період дошкільного дитинства. Яким чином вихователю слід урахувувати ці особливості в організації занять дітей художньою працею?
14. Що таке мислення? Які прийоми спеціального тренування образного мислення визначають сучасні науковці?
15. Які види пам'яті існують? Схарактеризуйте особливості розвитку пам'яті дитини старшого дошкільного віку.
16. Які види уяви існують? Яку роль відіграє життєвий та естетичний досвід дитини щодо розвитку в неї уяви?
17. Яку роль відіграє системність в організації роботи з художньої праці щодо розвитку довільної пам'яті в дитини?
18. Що таке «творчість»? Схарактеризуйте специфічні характеристики творчості.
19. Дайте визначення дизайну.

20. Розкрийте роль дизайну у формуванні оточення людини. 3. Коротко схарактеризуйте історію розвитку дизайну.
21. Розкрийте сутність поняття «дизайн-освіта».
22. Перелічіть види дизайну.
23. Що спільного в поняттях «дизайн» та «художнє конструювання»? Наскільки художнє конструювання пов'язане з конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку? Обґрунтуйте свою думку.
24. Що таке дизайн для дітей? Наведіть приклади вдалих проектів дизайну для дітей.
25. Розкрийте типологію у структурі дитячого дизайну (за Г. Пантелєєвим).
26. Які існують форми навчання дошкільників дитячого дизайну?
27. Охарактеризуйте форми організації педагогічного процесу за кількістю учасників. Розкрийте їх специфіку відповідно до занять дітей художньою працею.
28. Що лежить в основі репродуктивного методу навчання дошкільників ручної праці?
29. Що таке «метод наочного орієнтира»? Хто з учених запропонував його використання? Розкрийте логіку його запровадження у заняттях дітей художньо-продуктивною діяльністю.
30. Які методи та методичні прийоми розвитку активності дитячого мислення були запропоновані видатним педагогом Є. Фльоріною? Яким чином вони використовуються у роботі з дітьми в сучасній практиці дошкільного навчального закладу, на заняттях з художньої праці?
31. Які форми роботи з дітьми дошкільного віку, на Вашу думку, доцільно використовувати задля реалізації принципу активності й самостійності?
32. Дайте класифікацію творчих завдань, які використовуються на заняттях з художньої праці. Вкажіть мету їх використання у навчанні дітей художньо-продуктивною діяльністю.
33. Складіть алгоритм аналізу виконаної дитиною роботи. Чим відрізняється аналіз роботи, який проводиться наприкінці заняття з художньої праці у середній групі, від такого ж виду роботи у старшій групі ЗДО?
34. В чому полягає зміст занять з ручної праці? Згідно з яким нормативним документом дошкільної освіти вихователь визначає зміст роботи з художньої праці?
35. Схарактеризуйте зміст художньої праці в середній групі ЗДО. Які ускладнення характеризують зміст художньої праці у старшій групі?
36. Обґрунтуйте структуру занять з художньої праці.
37. Які інструменти та матеріали можливі до використання на заняттях з художньої праці? Які за технікою безпеки заборонено використовувати у роботі з дітьми дошкільного віку у ЗДО?
38. Які варіанти заохочення дітей за якісне виконання роботи на заняттях з художньої праці Ви можете назвати?
39. Які види вправ доцільно використовувати вихователю в основній частині заняття?
40. В чому полягає особливість планування занять з художньої праці?
41. Проаналізуйте специфіку організації середовища для занять художньою працею. Якою, на Вашу думку, вона повинна бути для домашніх занять дитини художньою працею?

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Види контрольного заходу

№	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Презентація та захист підготовлених практичних завдань Термін виконання: під час	21	3	63

	проведення практичних занять.			
2	Перевірка письмових завдань самостійної роботи: розробка конспектів занять з художньої праці в різних групах та «Портфоліо» до них. Термін виконання: по завершенню вивчення першого розділу	2	3	6
3	Перевірка творчих завдань самостійної роботи: виготовити творчу роботу (об'єкт праці техніка за власним вибором студента) та технологічну карту його виготовлення.	1	5	5
4	Перевірка практичних завдань самостійної роботи: виготовлення виробів з різних матеріалів у різних техніках.	10	2	20
5	Контрольне тестування. Термін виконання: по завершенню вивчення четвертого розділу	1	6	6
	Усього	35		100

Поточне тестування та самостійна робота																							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	тестування	Всього	Сума 100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	69	
Перевірка письмових завдань самостійної роботи: розробка конспектів занять для різновікових груп та «Портфоліо» до них																					6 б.		
Перевірка творчих завдань самостійної роботи: виготовити творчу роботу (об'єкт праці техніка за власним вибором студента) та технологічну карту його виготовлення																					5 б.		
Перевірка практичних завдань самостійної роботи: виготовлення виробів з різних матеріалів у різних техніках.																					20 б		
Всього																					100б		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

Критерії оцінювання

- Виконання практичного завдання та його презентація на практичному занятті** оцінюється у 3 бали (2 бали – за підготовку та 1 бал за презентацію).

Критерії оцінювання:

3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми; виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення.

2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.

1 бал студент, який не виконав завдання або виконав його принципово неправильно. Представлені розробки мають ознаки плагіату. У таких випадках студенту надається одна можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття. При цьому максимально можлива кількість балів складає 1.

- Перевірка письмових завдань самостійної роботи** передбачає можливість отримати 3 бали. Для їх отримання студент має виконати та надати на перевірку письмові завдання, що входять до блоку самостійної роботи до початку екзаменаційно-залікової сесії.

Критерії оцінювання:

3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання. Наявний весь перелік необхідних матеріалів, що входять до портфоліо.

2 балів отримує студент, який виконав 75% завдань та під час виконання завдання припустився 1 – 2 незначних помилок. Наочність оформлена відповідно до вимог. Наявний весь перелік необхідних матеріалів, що входять до портфоліо

1 бал отримує студент, який виконав 50% завдань, з порушенням структури та під час виконання завдання припустився певних помилок. Наочність оформлена відповідно до вимог. Наявний весь перелік необхідних матеріалів, що входять до портфоліо

0,5 балів отримує студент, який виконав менше половини завдань, з порушенням структури, припустився помилок. В оформленні роботи є помилки. Методичні матеріали портфоліо представлені неповністю.

0 балів отримує студент, який не виконав завдання або виконав його принципово неправильно. В оформленні роботи є певні недоліки. Відсутня наочність, або виконана з порушенням дидактичних вимог. Більша частина методичних матеріалів відсутня.

- Перевірка творчих завдань самостійної роботи**

Критерії оцінювання:

5 балів (відмінно) – всі завдання самостійної роботи виконані якісно та в повному обсязі. Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми. Технологічна карта оформлена згідно вимог. Наявний весь перелік необхідних матеріалів, що входять до портфоліо.

4-3балів (добре) – всі завдання самостійної роботи виконані в повному обсязі. Практична робота й технологічна карта оформлені згідно вимог. Наявний весь перелік необхідних матеріалів, що входять до портфоліо.

2-1 бали (задовільно) – загальний зміст роботи недостатньо структурований. У роботі трапляються значні помилки. В оформленні практичної роботи й технологічної карти є помилки. Методичні матеріали портфоліо представлені неповністю.

0 балів (незадовільно) – робота виконана фрагментарно, нашвидку. У роботі наявні грубі помилки. Студент неспроможний відтворити інформацію навчального матеріалу. Наявні грубі фактичні помилки. В оформленні практичної роботи й технологічної карти є певні недоліки. Відсутня наочність, або виконана з порушенням дидактичних вимог. Більша частина методичних матеріалів відсутня.

4.Перевірка практичних завдань самостійної роботи

2 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання з дотриманням всіх технологічних вимог, виявив творчий підхід до його виконання.

1,5 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання з дотриманням всіх технологічних вимог, але не виявив творчий підхід до його виконання.

1 бал отримує студент, який виконав завдання в повному обсязі, стереотипно, допущені незначні помилки в технології виготовлення виробу.

0,5 балів отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, допущені значні помилки в технології виготовлення виробу.

0 балів отримує студент, який не виконав завдання або виконав його принципово неправильно.

5. Контрольне тестування після вивчення розділів оцінюється максимально у 6 балів. Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 6 балів.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Ажурний квілінг / Уклад. Я. О. Батій. Харків: Видавництво "Ранок", 2014. 32 с. : іл. (Серія "Альбоми для творчості").

2. Державний Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція, 2021 р.) URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/novij-bazovij-komponentdoskilynnoyi-osviti-zabezpechit-pidvishennya-yiyi-yakosti-ta-vidpovidnistmizhnarodnim-standartam-sergij-shkarlet>

3. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / Упоряд.: О.Г. Косенчук та ін. Харків: Вид-во «Ранок». 2021. 240 с.

4. Мельник В. М. Мистецтво витинанки та аплікації : навч. посібн. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. С. 121-130.

5. Методичні матеріали до лабораторного практикуму навчальної дисципліни «Художня праця та основи дизайну» / уклад. С. І. Матвієнко, Т. Г. Коломоець, О. В. Лісовець. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 119 с.

6. Мірошко Р. П. Лялька – народна іграшка. Початкове навчання та виховання. 2012. Вип. 6. С. 33–39.

7. Осадчий В. В., Малякова І. А. Основи теорії методики дизайну: навчальний посібник. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2020. 97 с.

8. Половіна О. Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). Дошкільне виховання. 2021. № 2. С. 3-9.

9. Половіна О. Особливості змісту освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» / у зб. «Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження» / Упоряд.: О. Г. Косенчук та ін. Харків: Вид-во «Ранок». 2021. С. 45-49.

10. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 201 с.
11. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. К.: Академвидав, 2006. 456с.
12. Котелянець Ю.С. Художня праця: альбом для дітей старшого дошкільного віку./ О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. Київ, Видавничий дім «Освіта», 2013, 96 с.
13. Котелянець Ю.С. Казкові пригоди: альбом для розвитку мистецьких здібностей дітей 4-5 років. / О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. Київ, Видавничий дім «Освіта», 2015, 64 с.
14. Котелянець Ю.С. Майстерня чарівників. Альбом з художньої праці для дітей старшого дошкільного віку (осінь-зима). / О.В.Агеєва, Ю.С.Котелянець. Київ: УОВЦ «Оріон», 2019. 64с.
15. Котелянець Ю.С. Майстерня чарівників. Альбом з художньої праці для дітей старшого дошкільного віку (весна-літо). / О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. Київ: УОВЦ «Оріон», 2019. 64с.

Допоміжна

1. Резніченко Г.В. Іграшки-мотанки: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 104 с.
2. Силецька І.Б. М'яка іграшка. Київ: СПД Країна Мрій, 2006. 176 с.
3. Склярєнко О. Українська лялька. *Мистецтво та освіта*. 2010. № 2. С. 44-45.
4. Художня праця та основи дизайну: лабораторний практикум: навч.- метод. посібн. / уклад. О. В. Лісовець, С. І. Матвієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 76 с.
5. Шеремет О. В. Найкращі подарунки із солоного тіста. Харків: Фактор, 2008. 64 с.

5.2. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, мультимедійні презентації до лекцій, методичні рекомендації до проведення практичних занять, завдання для самостійної роботи, навчальні посібники, нормативні документи.

Котелянець Н., Котелянець Ю. Художня праця та основи дизайну. Навчальний посібник.- Харків, 2019. – 128 с.

Котелянець Н.В., Котелянець Ю.С. Практикум і методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальних дисциплін «Мистецьке рукоділля», «Художня праця та основи дизайну»: Методичний посібник. 2024. 126 с.

5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

1. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти та науки України.
2. Базовий компонент дошкільної освіти. Режим доступу https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
3. <http://doshkilnyk.in.ua/zhurnal-doshkilnyk-in-ua/> - журнал «Дошкільник».
4. <http://www.intellect-invest.org.ua> – портал сучасних педагогічних ресурсів.
5. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
6. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О.Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
7. Наукова бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова – <http://lib.npu.edu.ua/>
8. <https://childdevelop.com.ua/practice/> - «Експерименти та творчість» - проєкт «Розвиток дитини» пропонує батькам та вихователям підбірку експериментів та вправи для розвитку дитячої творчості.
9. <https://childdevelop.com.ua> – «Розвиток дитини» - проєкт корисний для усіх сторін освітнього процесу: джерело корисної інформації; поради й завдання, генератор завдань, розміщені на сайті, допомагають виховувати дітей щасливими, розвиненими особистостями
10. Методика роботи з природним матеріалом. Аплікація, об'ємні композиції з природного матеріалу. Режим доступу: https://studopedia.com.ua/1_108_metodika-roboti-z-prirodnim-materialom-aplikatsiya-obiemni-kompozitsii-z-prirodnogo-materialu.html
11. Аплікації із природних матеріалів. Режим доступу: <https://sites.google.com/site/aplikacieizprirod/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Кожен студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.